

میزان مرگ و میر ناشی از انواع سرطان در شهرستان صحنه (۹۱-۱۳۸۹)

سردبیر محترم

سرطان یکی از علل عمده مرگ و میر در جوامع بشری است و تا سال ۲۰۱۵ میلادی حدود ۵۴ درصد از کل مرگ و میر دنیا ناشی از بیماری‌های غیر واگیر خواهد بود. در این میان سرطان نقش به‌سزایی داشته و حدود ۱۰ درصد از کل مرگ‌ها را در جهان به خود اختصاص خواهد داد. در کشور ایران، سرطان، سومین عامل مرگ و میر پس از بیماری‌های قلبی و تصادفات بوده و روزانه ۹۸ نفر به‌علت سرطان می‌میرند (۱ و ۲). در این مطالعه کلیه مرگ و میر ناشی از سرطان شهرستان صحنه (از توابع استان کرمانشاه) در یک دوره ۳ ساله با توجه به توزیع سنی، جنسی و توپوگرافی ثبت و مورد بررسی قرار گرفت. این مطالعه از نوع توصیفی و داده‌های آن مربوط به ثبت بیماری سرطان و دوره مورد مطالعه، سال‌های ۹۱-۱۳۸۹ در شهرستان صحنه بود. کلیه مرگ و میر ثبت‌شده ناشی از انواع سرطان در شهرستان صحنه ۱۱۰ نفر بود که در مراکز بهداشتی و درمانی تحت پوشش دانشگاه‌های علوم پزشکی کرمانشاه و با در نظر گرفتن متغیرهای جمعیت‌شناختی نظیر سن و جنس ثبت شده بودند. تشخیص بیماری با آندوسکوپی، عکسبرداری و بیوپسی در درمانگاه‌های خصوصی و دولتی انجام گرفته بود. پس از تشخیص، دوره پیگیری ثبت‌شده و در گواهی فوت، علت مرگ سرطان قید شده بود. میزان مرگ و میر ناشی از انواع سرطان بر اساس میانگین جمعیت منطقه طی دوره مطالعه، فراوانی و درصد جنسی محاسبه گردید و در نهایت داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS 16 مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت. نرخ مرگ و میر ناشی از بیماری به تفکیک جنس و با استفاده از فرمول $Rate = (d/N) \times 1000$ برای هزار نفر محاسبه گردید (۳). براساس نتایج، از مجموع ۱۱۰ فوت به‌علت انواع سرطان، ۷۱ مورد (۶۳/۹۶٪) مرد و ۳۹ مورد (۳۵/۱۳٪) زن بوده‌اند. بیشترین میزان مرگ و میر مربوط به سرطان‌ها در هر دو جنس به ترتیب شامل سرطان معده با ۲۷ مورد فوت (۲۴/۳۲٪)، ریه با ۱۶ مورد فوت (۱۴/۴۱٪)، خون با ۱۲ مورد فوت (۱۰/۸۱٪) و کبد با ۱۰ مورد فوت (۹٪) بودند. بر اساس گزارش حاضر، شایع‌ترین علل مرگ و میر ناشی از سرطان در هر دو جنس سرطان معده است؛ که میزان فوت آن در مردان و زنان به‌ترتیب ۰/۲۴ و ۰/۱۱ در هزار نفر بوده است که با مطالعه خدمت و همکاران مطابقت دارد (۴). شروع این بیماری به‌طور معمول از دهه چهارم زندگی می‌باشد و با افزایش سن، به دلیل ضعف در سیستم ایمنی بدن، شیوع بیماری نیز افزایش می‌یابد به‌طوری‌که حداکثر شیوع در دهه هفتم زندگی برای مردان و به‌خصوص سنین بالاتر در زنان است (۵). گرچه با توجه به پیشرفت‌های علمی در زمینه درمان این بیماری، بقای مبتلایان به سرطان معده افزایش یافته است. ولی این سرطان همچنان دومین عامل مرگ در میان مرگ‌های ناشی از سرطان در جهان محسوب می‌شود. در مطالعه حاضر، میانگین سنی بیماران در زمان فوت برای مردان ۷۳/۸ سال و برای زنان ۶۲/۶۹ سال به‌دست آمد و بیشترین موارد سرطان در کل نمونه‌ها در سنین بالای ۷۰ سال بود. با استفاده از آنالیز تک‌متغیره، خطر نسبی مرگ و میر در مردان ۱/۸۲ برابر زنان بود ($P=0/001$). از اقداماتی که می‌تواند در پیشگیری از بیماری سرطان معده نقش مهمی را ایفا نماید توسعه ورزش، توجه به دردهای ناحیه معده و عدم خوددرمانی آن‌ها، مصرف سبزی و میوه در سبد تغذیه خانوار، خودداری از مصرف دخانیات و غذاهای نمک سود اشاره نمود. کنترل این موارد می‌تواند در پیشگیری از بیماری فوق مفید باشد.

«دریافت: ۱۳۹۲/۶/۴ پذیرش: ۱۳۹۲/۷/۱۶»

عبداله درگاهی^{۱*}؛ طاهره امیریان^۲؛ علی الماسی^۱

۱. گروه مهندسی بهداشت محیط، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

۲. کارشناس بهداشت محیط شهرستان سنقر، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

* عهده دار مکاتبات: کرمانشاه، میدان ایثار، دانشکده بهداشت، گروه مهندسی بهداشت محیط دانشکده بهداشت، تلفن: ۰۹۱۴۱۵۹۷۶۰۷

Email: a.dargahi29@yahoo.com

References

1. Malekzadeh R, Derakhshan MH, Malekzadeh Z. Gastric cancer in Iran: epidemiology and risk factors. Arch Iran Med. 2009;12(6):576-83.
2. Bashiri H, Khoshay A. [The study of anatomical distribution of colorectal cancer in a six years period in Taleghani Hospital of Kermanshah (Persian)]. Journal of Kermanshah University of Medical Sciences. 2013;17(4):269-72.
3. Sakuramoto S, Sasako M, Yamaguchi T, Kinoshita T, Fujii M, Nashimoto A, et al. Adjuvant chemotherapy for gastric cancer with S-1, an oral fluoropyrimidine. New England J Med. 2007;357:1810-20.
4. Khedmat H, Amini M, Miri M, Madani H, Akbari MH. [Demographic and histotopographic characteristics of solid cancers among patients referred to Kermanshah health care centers, (2001-2004) (Persian)]. Journal of Kermanshah University of Medical Sciences. 2007;11(3):339-51.
5. Kirikwod B, Sterne J. Longitudinal studies, rate and the poisson distribution. In: Essential medical statistics. 2nd ed. Massachusetts: Blackwell Science. 2003;227-39.